Orędownik Urzędowy
miasta Bydgoszczy

Wychodzi raz w tygodniu co piątek jako bezpłatny dodatek do „Dziennika Bydgoskiego"

Redakcja: Magistrat m. Bydgoszczy, Ratusz I p. pokój 15. Czynna codziennie od 8—3 wiecz.
Administracja: Administracja Dziennika Bydgoskiego, ulica Poznańska nr. 30.

OGŁOSZENIA: Wiersz szerokości 66 mm. 80.000 mkp Przy powtarzającym się ogłoszeniu udzielamy rabatu.

Prenumerata: Miesięcznie mk. 400000,—

Cena egzemplarza mk. 100000,—

№ 4. | Bydgoszcz, sobota, dnia 26. stycznia 1923 r. | Rok XXXXI.

Treść działu urzędowego:

Treść działu nieurzędowego

DZIAŁ URZĘDOWY.

Nr. 37. Z obrad Magistratu.

posiedzenie w dniu 9. stycznia 24 r.

1. Magistrat uchwala zmienić swą uchwałę z dnia 27. września 1923 r. dot. wydzierżawienia słupów ogłoszeniowych miejscowemu Kołu Związku Inwalidów Wojennych w ten sposób, że czynsz dzierżawy od słupów ogłoszeniowych wynosić ma rocznie zamiast 200.000 mk. od jednego słupa 500 złp. od wszystkich 28 słupów ogłoszeniowych razem rocznie.

2. W sprawie waloryzacji unormowanej ustawą z 6. XII. 1923 r. Dz. U. nr. 127 poz. 1044 uchwala się:

1. Waloryzacje wszelkich publiczno prawno-prawnych dochodów miasta przeprowadzić najpóźniej z dniem 1. lutego 1924 r. o ile wcześniejsze przeprowadzenie (począwszy od 1. 1. 24 r.) czy to ze względów prawnych, czy to ze względów technicznych nie byłoby możliwem.
2. Dochody miasta ze stosunku prawno-prywatnego należy starać się zwaloryzować z 1 lutym 1924 r.
3. Rachunki zakładów miejskich między sobą oraz i tychże w stosunku do oddziałów administracji z dniem 1 lutego 1924 r.

Rachunki pomiędzy oddziałami administracyjnemi w regule nie ulegają waloryzacji.

Nr. 38. Z obrad Magistratu.

(posiedzenie w dniu 16. stycznia 1924 r.)

1. Magistrat uchwala czesne w Gimnazjum matem. przyrodniczem i Gimnazjum żeńskim za luty br. od miejscowych 8 franków złotych, od zamiejscowych 12 franków złotych.

2. Magistrat uchwala dodatkowo sumę 100.000.000 mk. na odnowienie fary, jako część patronacką za rok 1923. Magistrat uchwala przesłać do Bud. Naz.

3. Magistrat przychyla się do propozycji Biura G. odnośnie podwyższenia robotnikom komunalnym zapomóg o 54%.

4. W miejsce b. radcy miejskiego p. Millera wybiera się członkiem Deputacji Przemysłowej p. radcę miejskiego Posłusznego.

5. Magistrat przychyla się do wniosku Dep. Zdrowia, dot. zwaloryzowania opłat na cmentarzach miejskich.

6. Magistrat przychyla się do wniosku Dep. Zdrowia dot. zwaloryzowania taryfy opłat w szpitalach miejskich, lecz co do taryfy mniej zamożnych Magistrat się nie godzi.

7. Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 17. grudnia 1923 r. l. dz. S. P. 1237 w związku z uchwałą Rady Miejskiej z dnia 6. września 1923 r. Magistrat uchwala statut o miejskim podatku od zabaw i widowisk w brzmieniu zgodnem z załączonym statutem wzorowym i wskazówkami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

8. Magistrat uchwala zaprowadzić miejski podatek od lokali i zbytku mieszkaniowego w wysokości:

a) od lokali 3% rocznego czynszu w złocie podług wysokości tego czynszu w roku 1913/14,

b) od zbytku mieszkaniowego 10% od całego lokalu za każdy zbędny pokój.

Za zbędne uważać należy części mieszkalne mieszkania:

a) ponad trzy pokoje, jeżeli je zajmuje jedna lub dwie osoby,

b) ponad 4 pokoje, jeżeli je zajmują 3 osoby,

c) ponad 5 pokoji, jeżeli je zajmuje 5 osób, należących do tej samej rodziny i będących na utrzymaniu lokatora.

d) wszystkie pokoje ponad sześć,

e) całe mieszkania lub części mieszkalne osób, posiadających w obrębie miasta lub poza miastem drugie mieszkanie, z wyjątkiem mieszkań lub części mieszkalnych, zajmowanych przez urzędników rządowych i samorządowych, lub osoby, wykonywujące swój główny zawód w mieście Bydgoszczy.

9. Magistrat uchwalił zaprowadzić na podstawie art. 27 ustawy z dnia 11. VIII. 23 r. opłatę za używanie dróg i ulic miejskich.

Opłaty te wynosić mają rocznie:

1. **Od automobili osobowych:**

a) o sile do 6 koni równowartość 50 fr. zł.
b) o sile od 6—10 koni „ 75 fr. zł.
c) o sile ponad 16 koni „ 200 fr. zł.

2. **Od automobili ciężarowych:**

a) o sile do 3 T. równowartość 50 fr. zł.
b) o sile od 4—5 T. „ 75 fr. zł.
c) o sile ponad 5 T. „ 150 fr. zł.

3. Od kół motorowych 30 fr. zł.

4. Od wozów mebl. krytych:

a) do 6 m. długości równowart. 25 fr. zł.
b) ponad 6 m. „ „ 50 fr. zł.

5. Od wozów ciężarowych:

Specjalnie do przewożenia ciężarów zbudowanych np. wozy spedytorskie (platformy) wozy do wożenia opału, mąki, itp. równowartość 25 fr. zł

6. Od wszelkich innych wozów:

tak ciężarowych jak i osobowych, powozów, wózków, omnibusów, dorożek i t. p.

a) dwukonnych równowart. 20 fr. zł.
b) jednokonnych „ 15 fr. zł.

10. Magistrat uchwala podwyższyć liczbę dotychczas wydanych z Kuchni Ludowej 1000 na 1500 obiadów.

Nr. 39. **Z obrad Magistratu.**

(Posiedzenie w dniu 18. stycznia 1924 r.)

1. Ojcowie Misjonarze nie przyjęli darowizny gruntu przy ul. Ossolińskich pod budowę kościoła i szkoły z powodu warunku, że tylko miejscowi przedsiębiorcy budować będą, gdyż oferta zamiejscowego przedsiębiorcy jest daleko niższą. Wobec tego Magistrat uchwala darować wspomniany grunt bez tego warunku, aby Księża Misjonarze nie cofnęli się od budowy kościoła i szkoły w Bydgoszczy.

Nr. 40. **Rozporządzenie.**

Na mocy rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 23 czerwca 1923 r. (Dz. U. poz. 551 Nr. 70) ustanawia Rada Miejska dla miasta Bydgoszczy co następuje:

§ 1.

Miejsca sprzedaży (składy, sklepy patrz § 1 powyższego rozporządzenia) mogą być otwarte w dni powszednie 10 godzin bez przerwy i to od godz. 8-ej rana do godz. 6-tej wieczorem, w soboty zaś od godz. 9-tej do godz. 7-ej wieczorem i to dla wszystkich zawodów prócz piekarzy. Ograniczeniu temu nie podlegają jadłodajnie.

Sklepy piekarskie mogą być otwarte zimową i latową porą od 8-ej rano do 6-tej wieczór.

§ 2.

Czas pracy dla personału nie może przekraczać 8 godzin na dobę, w sobotę zaś 6 godzin na dobę, a ogólny czas pracy nie może przekraczać 46 godzin na tydzień.

§ 3.

Kioski i budki, w których podają do wypicia na miejscu wodę sodową, wody mineralne lub napoje chłodzące i nie sprzedawają innych towarów, mogą być otwarte w czasie od 1 kwietnia do 30 września włącznie w tych samych godzinach co jadłodajnie.

W czasie od 1 października do 31 marca do zakładów tych stosują się przepisy § 1.

§ 4.

W niedzielę i dni świąteczne mogą być otwarte zakłady pogrzebowe oraz jest dozwolona sprzedaż detaliczna, gazet i czasopism w sklepach i kioskach, zajmujących się wyłącznie sprzedażą gazet i czasopism.

§ 5.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia karane będą na mocy art. 18 ustawy z dnia 18 grudnia 1919r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. r. 1920 nr. 2 poz. 7).

§ 6.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia. Zarazem uchyla się rozporządzenie z dnia 11 maja 22 r. (Oręd. Miejsk. Nr. 6.)

Bydgoszcz, dnia 13 grudnia 1923 r.

Magistrat.

(—) Dr. Śliwiński.

Pl. III. 3634/23.

Nr. 41. **Rozporządzenie policyjne.**

Z powodu zaszłych w dniach ostatnich nowych wypadków wścieklizny u psów przedłuża się tut. rozporządzenie z dnia 17. 10. 23. dot. wścieklizny (p. Oręd. Urzędowy Nr. 32 z dnia 28. 10. 23r.) o dalsze 3 miesiące, tj. do 17 kwietnia rb.

Należy zatem trzymać psy na uwięzi do tego terminu i stosować się ściśle do zarządzeń z dnia 17. 10. 23r. Niezastosowanie pociągnie za sobą zagrożone tamże kary porządkowe.

Bydgoszcz, dnia 17 stycznia 1924 r.

Miejski Urząd Policyjny.

Pl. VI. 393/24.

Nr. 42. Obwieszczenie.

Posiadacze **książek kontrolnych** dla bydła rogatego winni **najpóźniej do 10. 2. 24r.** przedłożyć takowe w tutejszej policji sanitarnej, ul. Grodzka 32 pokój 10, celem kontroli przy równoczesnem okazaniu się świadectwem przemysłowem resp. patentem na handel bydłem **za bieżący rok.** Książki kontrolne, **nie** zaopatrzone w znamię kontrolne, **tracą swoją ważność,** wobec czego zaleca się wszystkim zainteresowanym, do niniejszego wezwania się zastosować.

Bydgoszcz, dnia 18 stycznia 1924 r.

Miejski Urząd Policyjny.

Pl. VI. 410/24.

Nr. 43. **Podwyżka ceny gazu.**

Z powodu ponownej podwyżki ceny węgla o 74% z dniem 16-go b.m. oraz podwyżki frachtu i robocizny o 92%, podwyższa się cenę gazu dla użytku domowego **na 700.000,— mk.,** a dla motorów **na 630.000,— mk. za 1 m³.**

Nowa cena obowiązuje za wszystkie odczyty gazomierzy w bieżącej dekadzie do **włącznie 31-go stycznia br.**

Równocześnie podaje się ponownie do wiadomości, że rachunki płatne są w przeciągu 3 dni, po 3 dniach doliczać będzie się 1% dziennie tytułem zwłoki, po upływie 10 dni winien odnośny konsument płacić cenę dnia obowiązującą w dniu zapłaty, wobec tego wzywa się konsumentów w ich własnym interesie do punktualnego płacenia rachunków.

Magistrat — Dyrekcja Gazowni.

Gaz. 300/24.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Nr. 44. **Protokół**

z odbytego posiedzenia Komisji celem usunięcia bezrobocia w mieście Bydgoszczy w dniu 14 stycznia 1924 o godzinie 6 wieczorem w Ratuszu, pokój 18.

Posiedzeniu przewodniczył Pan Prezydent Dr. Śliwiński. Cel zwołanego posiedzenia był usunięcie stale wzrastającej liczby bezrobocia.

Zaproszeni na posiedzenie przedstawiciele poszczególnych firm i zarządu cechów zabierali głosy i to:

Inżynier Dzionara z firmy „Tri" tłomaczy, że „Tri" stanął z powodu tego, że firma Eberhardt będzie jeszcze 14 dni pracowała nad remontem maszyn. Dalej wywodzi, że Bolszewja rzuca drzewo na rynek handlowy po znacznie tańszej cenie. Dlatego sąsiednie państwa korzystają z tej dogodności, a u nas zastój. Również wywodzi punkt przyznania kredytu przez rząd dla przemysłu drzewnego. Pan **Prezydent miasta** odpowiada, że reprezentant przemysłu drzewnego wręczył swego czasu memorjał o uzyskanie większego kredytu, który z odpowiedniem poparciem delegacja wręczyła Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych, jak również odebrała zapewnienie, od byłego ministra p. Korfantego, że sprawę odpowiednio w danej instytucji poprze. Powyższe wyjaśnienie Pana Prezydenta przyjęto ogólnie do wiadomości. **P. inżynier** Dzionara wskazuje tu pomimo starania na nieprzydzielenie drzewa z lasów rządowych w które Państwo Polskie bogate, a w razie przydzielenia tut. przemysłu drzewnemu takowego możnaby większą ilość robotników zatrudnić. I pod tym względem memorjał został przedstawiony Min. Roln.

Dyrektor Jankowski, fabryka „Unia": Zatrudnia się całkiem 450 robotników, a zwolniono dotychczas 27 nie wewnątrz z fabryki, tylko tych, którzy przy budowie nowej fabryki pracowali, a to z powodu mrozu, skoro nastąpi odwilż, to natychmiast pewną ilość z powrotem do pracy

przyjmie. Czas pracy w tygodniu jest 5 dni po 7 godzin, ale pomimo to nie będzie ludzi zwalniał, a fabrykuje maszyny na skład, chociaż z powodu ogólnej stagnacji w przemyśle drzewnym brak zamówień. Podczas zasp śnieżnych zatrudniał 15 robotników specjalnie do usuwania śniegu. Ogłoszony apel w „Dzienniku Bydgoskim" p. Sosińskiego, sekretarza ZZP. odpowiada w zupełności. Z jego strony akcję tę bardzo popiera, poczynił w tym kierunku także pewne kroki i przegląda spis swoich robotników, a o ile będzie optant na rzecz Niemiec, to go z pracy usunie.

Pan Lewandowski, prezes kupców i radny miasta: Nasz przemysł fabrykuje drożej, niż zagraniczny, przeto spodziewać się przeto spodziewać się należy, że nadal przy unormowaniu waluty, będzie jeszcze gorzej. Zwrócić się do rządu o redukcję ceny węgla.

Pan syndyk Laskowski powiada, że wynik akcji starania się o kredyt był nikły. Nie słyszał, aby od czasu pierwszej konferencji zwolniono robotników, przeciwnie, wie, że wiele fabryk powiększyło ilość robotników.

Dyrektor Wdziękoński „Kabel Wielkopolski". Niema dużo zbytu, te fabryki pracują dobrze, które mają obstalunki rządowe. Koniecznem jest pobudzić zarządzenia, które przywrócą budownictwo kraju, które karmi fabryki.

Pan sekretarz Sosiński prosi pp. fabrykantów, kupców i dyrektorów banków odwetować się za wydalonych robotników polskich w Meklenburgji i zwolnić optantów niemieckich w razie redukcji.

Pan Matuszewski uważa, że konferencje dotychczasowe nie dały żadnego rezultatu. Poglądy p. Sosińskiego potępia, bo wywoła to ewentualnie ponowny odwet ze strony Niemiec. Prosi, by optantów niemieckich nie wydalać ogólnie, bo rozsiewa to rozgoryczenie. Pan Prezydent podaje do wiadomości przyjazd wydalonych z Meklenburgji Polaków, postarał się w zarządzie emigracyjnym o przydzielenie urzędnika do Miasteczka, który będzie kierował transporty wydalonych, zaopatrzy je w aprowizację i dalszy transport do rodzinnych okolic. Dalej mówca wypowiada się za reformą rolną do czego zaleca dążyć, wtedy byłaby praca dla szerszych mas.

Pan Góralewski zwraca się z apelem, do pracodawców, aby bezrobotnych zatrudnić choćby własnym kosztem. Obywateli niemieckich należy bezwzględnie zwalniać, a ich miejsca obsadzić obywatelami polskimi. Przeprowadzenie reformy rolnej powinno być odłożone do normalnych stosunków. Dalej wypowiada apel do pracodawców, żeby sanacja skarbu nie odbiła się na masach robotniczych, p. G. prosi w tej myśli zwołać komisję finansową, która wyda odezwę publiczną do fabrykantów itd. do poczynienia pewnych kroków o uzyskanie większego kredytu dla tut. przemysłu.

Pan Sosiński prosi, aby przemysł skrócił godziny pracy na rzecz większej liczby robotników.

Pan dyrektor Jankowski, firma „Unia" powiada, że każda firma kredytu z PKKP nie otrzyma, tylko firmy z kwalifikacją.

Pan inżynier Dzionara, firma „Tri". Kredyt, który PKKP udziela, jest za mały i niemożliwy. Były premjer Korfanty przyrzekł przy ostatniej bytności Komisji w Warszawie, że pożyczka, która zostanie udzielona, będzie zwaloryzowana. Następnie skrócenie godzin na większą ilość robotników pociąga za sobą podrożenie wszelkich wyrobów, dlatego, że Kasa Chorych i Ubezpieczalnia Krajowa pobierają od jednostek za wysokie składki, pomimo niezupełnego wykorzystania czasu pracy i prosi o odstąpienie od wniosku p. Sosińskiego.

Pan inżynier Bernaczek, „Kabel Wielkopolski" stawia wniosek, by pracodawcy i pracobiorcy przyszli bezrobotnym z pomocą przez oddanie pewnego procentu dla nich, i to: pracodawca od każdej wypłaty tygodniowej 1 proc. a pracobiorca od otrzymanej tygodniówki pół procent.

Pan Matuszewski intonuje zważać na przedsiębiorstwa, które więcej niż 10 godzin pracują, a ostatecznie zmienić czas

pracy na dwie zmiany dla większych mas robotniczych. Wywodzi, że fabryka „Metal" ma dużo pracy nagromadzonej, a pracuje tylko 5 godzin dziennie (od kilku tygodni) bo dyrektor fabryki ma jakieś więcej płatne stanowisko w jednym z tutejszych banków, prosi o zbadanie tej sprawy, czyby tam nie można pracy wykorzystać dla większej liczby.

Pan inspektor pracy odpowiada: Ponieważ tylko 2 urzędników w Inspekcji pracuje, nie mogą oni wszędzie wejrzyć i prosi by inspekcje o takich wypadkach informowano, co uważane będzie za samowolne przekroczenie i podlega surowej karze. Przełożenie czasu na dwie zmiany popiera, choć nie wszędzie, ale po większej części, gdzie prostą robotę się wykonuje.

Pan Idźkowski, fabryka konserw, wyjaśnia, że fabryka wyrobów mięsnych, która w razie wypadku zepsucia maszyn nie może się ściśle przepisowych 8 godzin trzymać, bo towar, który leżałby za długo do wypracowania, psułby się.

Pan inspektor pracy wyjaśnia motywy ustaw, że dla pewnej kategorji przedsiębiorstw jak np. artykułów spożywczych ustawa zezwala na wyjątki.

Pan Roszak ubolewa, że zbyt towarów z rynku przemysłowego jest bardzo minimalny i przypuszcza, że pp. przemysłowcy za wysoko kalkulują.

Pan Prezydent miasta streszcza wynik obrad z tego, że 1) projekt p. Bernaczyka o oddanie procentu dla bezrobotnych prześle obecnym pp. na piśmie do zaopinjowania; 2) zwołana zostanie komisja finansowa, która poprosi wszystkich przedstawicieli poszczególnych gałęzi przemysłowych, by wnioski stawili o uzyskanie pewnego kredytu; 3) apel do pracodawców, aby w ciężkich chwilach sanacji skarbu ponieśli pewne straty, padł na dodatni grunt u naszych przemysłowców bydgoskich; 4) nie wolno przy sanacji skarbu, która się niewątpliwie ze stratą dla przemysłu i handlu odbędzie, stratę tą zwalać na karb mas robotniczych.

Posiedzenie ukończono o godzinie 8,15 wieczorem.

Bydgoszcz, dnia 14 stycznia 1924 r.

(—) **Witkowski**, protokólant.

Nr. 45. Wzrost kosztów utrzymania w Bydgoszczy.

Komisja statystyczna do badania wzrostu kosztów utrzymania, na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 1924 r. ustaliła, że przyrost drożyzny w czasokresie od 1 do 15 stycznia 1924 r. wynosi w porównaniu z poprzednim dwutygodniowym okresem 92 procent.

Bydgoszcz, dnia 17 stycznia 1924 r.

Urząd Statystyczny.

Nr. 46. Obwieszczenie.

W notatce o ochronie wodociągów od zamarżania było zaznaczone, że policyjnie zezwala się zamykanie wody w czasie mrozów od godziny 6 wieczór do godziny 6½ zrana.

Niniejszem komunikujemy, że w myśl § 4 statutu miejskiego, dotyczącego wodociągów, zamykanie wody w poszczególnych posesjach może być dopuszczone tylko przy mrozach większych niż 5 stopni C i to na czas od godziny 9 wieczór do godziny 6½ zrana.

Bydgoszcz, dnia 15 stycznia 1924 r.

Magistrat.

Dyrekcja Gazowni, Kanalizacji i Wodociągów; Oddział Kanalizacji i Wodociągów.

Nr. 47. Z Urzędu Stanu Cywilnego.

W czasie od 1. 1. do 5. 1. 1924 zgłoszono w Urzędzie stanu cywilnego: Urodzin 41 ogółem (w tem 1 martwe); ślubów 3 ogółem; śmierci 31 ogółem.

W czasie od 14 do 19 stycznia 1924 r. zgłoszono w Urzędzie Stanu Cywilnego: Urodzin 63 ogółem (w tem 3 martwe); ślubów 8; śmierci 35.

Bydgoszcz, dnia 21 stycznia 1924 r.

Urząd stanu cywilnego.

Murawski.

Nr. 48 i 49. **Drobne wiadomości.**

W dniu 18 stycznia (piątek) zwiedzał prezydent miasta Dr. Śliwiński fabrykę mebli Jakóba Hechlińskiego (dawn. Spółka Stolarska T. z o. p.) przy ulicy Podgórnej 2, gdzie z zainteresowaniem przeglądał bogaty wybór mebli i inne wykończone artystyczne przedmioty.

Na ręce p. prezydenta miasta za umorzenie postępowania karnego złożył na Dom Ociemniałego Żołnierza 15 miljonów marek p. L.

